

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

DOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7. DENETİM BULGULARI.....	11

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri	6
Tablo 2: 2022 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri	7

KISALTMALAR

BKK : Bakanlar Kurulu Kararı

DAKA : Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı

YDO : Yatırım Destek Ofisi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Taşınır Yönetimine İlişkin İç Düzenleme Bulunmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kalkınma ajansları, 08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5449 sayılı “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun” (Söz konusu Kanun’un adı 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 75’inci maddesi ile “Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun” şeklinde değiştirilmiştir) ile ülkemizde yerel potansiyel ve kaynakları harekete geçirmek, bölgesel ve bölge içi eşitsizlikleri gidermek, rekabet gücü, yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin artırılarak katılımcı bir anlayışla sürdürülebilir bir kalkınmanın sağlanması amacıyla geleneksel örgütlenme modellerinden farklı şekilde tasarlanmış yeni bir örgütlenme modelidir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, 25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun’un 3 üncü maddesi uyarınca 22 Kasım 2008 tarih ve 27062 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 10 Kasım 2008 tarih ve 2008/14306 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Ayrıca 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 385 inci maddesi ve 4 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187 inci maddesi ile kalkınma ajanslarının ulusal düzeyde koordinasyonu görevi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına tevdi edilmiştir. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, Van ili merkez olmak üzere, Bitlis, Muş ve Hakkâri illerinde TRB2 Bölgesi’nde 2008 yılından itibaren hizmet vermektedir. Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, temin edilen kaynakları etkin ve yerinde kullanarak yerel potansiyeli harekete geçirmek, Bölge’nin yatırım imkânlarını iç ve dış yatırımcılara tanıtmak suretiyle Bölge’de yapılacak yatırımlar ile ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak Bölge’nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek ve rekabet gücünü artırmak amaçları doğrultusunda çalışmalarını sürdürmektedir.

09.07.2018 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 703 sayılı Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Kanun başlığı, “Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun” olarak değiştirilmiş ve Kanun’un birkaç maddesi dışında kalan maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 188'inci maddesi ile bu Kararnamede değişiklik yapan 80 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 2'nci maddesine göre ajansların görev ve yetkileri şunlardır:

- Yerel yönetimlerin plânlama çalışmalarına teknik destek sağlamak.
- Bölge plân ve programlarının uygulanmasını sağlayıcı faaliyet ve projelere destek olmak; bu kapsamda desteklenen faaliyet ve projelerin uygulama sürecini izlemek, değerlendirmek ve sonuçlarını Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bildirmek.
- (Ek:RG-14/7/2021-31541-C.K-80/2 md.) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde büyüme potansiyeli taşıyan şirketlerin ve girişimcilerin desteklenmesine yönelik girişim sermayesi fonlarına katılım sağlamak.
- Bölge plân ve programlarına uygun olarak bölgenin kırsal ve yerel kalkınma ile ilgili kapasitesinin geliştirilmesine katkıda bulunmak ve bu kapsamdaki projelere destek sağlamak.
- (Değişik:RG-14/7/2021-31541-C.K-80/2 md.) Bölge plan ve programlarını dikkate alarak kapsamı ve usulleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmek üzere bölgelerindeki diğer projeleri izlemek.
- Bölgesel gelişme hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik olarak; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek.
- Bölgesel gelişmeye yönelik Ajansa tahsis edilen iç ve dış kaynaklı fonları, bölge plân ve programlarına uygun olarak kullanmak veya kullandırmak.
- Bölgenin kaynak ve olanaklarını tespit etmeye, ekonomik ve sosyal gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak, başka kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı araştırmaları desteklemek.
- Bölgenin iş ve yatırım imkânlarının, ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak veya yaptırmak.
- Bölge illerinde yatırımcıların, kamu kurum ve kuruluşlarının görev ve yetki alanına giren izin ve ruhsat işlemleri ile diğer idarî iş ve işlemlerini, ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde sonuçlandırmak üzere tek elden takip ve koordine etmek.
- Yönetim, üretim, tanıtım, pazarlama, teknoloji, finansman, örgütlenme ve işgücü eğitimi gibi konularda, ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlayarak küçük ve orta ölçekli işletmelerle yeni girişimcileri desteklemek.
- Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak.

- Ajansın faaliyetleri, malî yapısı ve ajansla ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Kalkınma ajansları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde oluşturulan Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ajans üzerindeki görevi koordinasyon ile sınırlı olup, Bakanlığın ilgili ya da bağlı kuruluşu değildir.

Ajansların teşkilat yapısı 5449 sayılı Kanuna göre Ajans Kalkınma Kurulu, Yönetim Kurulu, Genel Sekreterlik ve Yatırım Destek Ofislerinden oluşmaktadır. Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı'nın teşkilat yapısında danışma organı olarak Kalkınma Kurulu, karar organı olarak Yönetim Kurulu, icra organı olarak Genel Sekreterlik bulunmaktadır.

Kalkınma Kurulu, Ajansın danışma organı olup, bölgesel gelişme hedefine yönelik olarak bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve ajansı yönlendirmek amacıyla oluşturulur. Bu kurul illerin dengeli şekilde temsilini sağlayacak yapıda, en fazla elli üyeden oluşur.

Yönetim Kurulu, Ajansın karar organı olup tek ilden oluşan bölgelerde vali, büyükşehir belediye başkanı, ajans genel sekreteri, sanayi odası başkanı, ticaret odası başkanı ile kalkınma kurulu tarafından özel kesim ve/veya sivil toplum kuruluşlarından seçilecek üç temsilciden; birden fazla ilden oluşan bölgelerde il valileri, büyükşehir belediye başkanları veya büyükşehir olmayan illerde il merkez belediye başkanları, ajans genel sekreteri, büyükşehir olmayan illerin il genel meclisi başkanları ve ticaret ve sanayi odası başkanlarından olmak üzere 15 kişiden oluşmaktadır.

Genel Sekreterlik, Ajansın icra organıdır. Genel Sekreterliğin ve Yatırım Destek Ofislerinin en üst amiri Genel Sekreterdir. Genel Sekreter yönetim kuruluna karşı sorumludur. Genel Sekreterlik; planlama programlama ve koordinasyon birimi, program yönetim birimi, izleme ve değerlendirme birimi, destek hizmetleri birimi ile yatırım destek ofislerinden oluşmaktadır.

Yatırım Destek Ofisleri, bölge illerinde, yönetim kurulu kararı ile biri koordinatör olmak üzere, en çok beş uzmandan oluşacak şekilde teşkil edilmektedir. Çalışan uzman

personel sayısı, bölge ve ilin ihtiyaçlarına cevap veremez hale geldiği takdirde bu sayı, yönetim kurulu kararı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının onayı ile artırılabilir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı; Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerini kapsayan TRB2 Bölgesi'nde kurulmuş olup Ajans merkezi Van ili İpekyolu ilçesindedir. Yönetim Kurulu Başkanlığı 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 193. maddesinin 4. fıkrası gereğince dönüşümlü olarak yapılmakta olup Yönetim Kurulu Başkanlığı Van Valisi tarafından yürütülmektedir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı, Cumhuriyet Cad. 943. Sk. No:1 İpekyolu / Van adresindeki 5 katlı, 2.976 m² alana sahip hizmet binasında görev yapmaktadır. Ayrıca Bitlis, Hakkâri ve Muş illerinde Yatırım Destek Ofisleri mevcuttur.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansında; 1 Genel Sekreter, 30 uzman, 7 destek personeli, 18 sürekli işçi olmak üzere toplam 56 personel bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Kalkınma ajanslarının bütçelerine ilişkin düzenlemelere, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 204, 205 ve 206'ncı maddelerinde yer verilmiştir. Ulusal ve bölgesel düzeyde plân ve programlara, Cumhurbaşkanlığınca belirlenen ödenek tavanına ve yıllık çalışma programına göre hazırlanan bütçe, ajansın bütçe yılı içindeki gelir ve gider tahminlerini gösterir. Bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe dışı harcama yapılamaz.

Ajanslarca hazırlanan bütçe Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından onaylanmaktadır. Transfer ödeneği, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçesinde gösterilmekte ve bu ödenek harcama programlarına göre Bakanlık tarafından ajanslara kullanılmaktadır. Bütçe hazırlanırken denk bütçe ilkesi esas alınması, gelir-gider farkı olmaması esastır.

Ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre ajansın gelir kalemleri; il özel idareleri, belediyeler ile sanayi ve ticaret odaları tarafından aktarılabilecek paylar ile diğer gelirlerden oluşmaktadır.

Ajansları giderleri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 202'nci maddesinde düzenlenmiştir. Giderler; plân, program ve proje giderleri, proje ve faaliyet destekleme giderleri, araştırma ve geliştirme giderleri, tanıtım ve eğitim giderleri, taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri, yönetim ve personel giderleri, görevlerle ilgili diğer giderlerdir.

Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin %15'ini aşamaz. Ancak (Ek cümle:RG-14/7/2021-31541-C.K-80/13 md.) Sanayi ve Teknoloji Bakanı, gerektiğinde her bir Ajansın ihtiyacına göre bu oranı iki katına kadar çıkarmaya yetkilidir.

Ajansların mali kaynakları ve bütçe gelirleri 5449 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Ajansın gelir kalemleri aşağıdadır:

Bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden, bölgedeki il özel idareleri için; borçlanma, tahsisi mahiyetteki gelirler ile genel, katma ve özel bütçeli kuruluşlardan alınan yardım kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir, belediyeler için; borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

Bölgedeki sanayi ve ticaret odalarının, bir önceki yıl kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yüzde biri oranında, cari yıl bütçesinden aktarılacak pay.

Bakanlar Kurulunca 08.08.2011 tarihli ve 2011/2168 sayılı Karar ile belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları payların oranı %1'den %0,5'e indirilmiştir.

5449 sayılı Kanun'da sayılan gelirlere ilave olarak 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 201 inci maddesinde; Ajans gelirleri

Bir önceki yıl gerçekleşen genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından, vergi iadeleri ile mahallî idarelere ve fonlara aktarılan paylar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden, binde beş oranında her yıl ayrılacak transfer ödeneğinden, Cumhurbaşkanlığınca her bir ajans için nüfus, gelişmişlik düzeyi, performans ölçütleri ve desteklenebilecek proje kapasitesine veya acil nitelikteki kaynak ihtiyacına göre belirlenecek pay,

Destek sözleşmeleri çerçevesinde, desteklenen projeler sonucunda ortaya çıkan gelir getirici faaliyetlerden ajansa aktarılacak kaynaklar, ajansın gelirleri ve yöneteceği fonlar olarak düzenlenmiştir.

Ajansın 2022 yılı gelir gerçekleşmesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2022 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri

Eko. Kod	Gelir Adı	Tahmin Tutarı	Tahsilat Tutarı	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Merkezi Yönetim Bütçesinden Aktarılan Paylar	48.000.000,00	36.847.944,44	76,77
02	İl Özel İdarelerinden Aktarılan Paylar	2.852.126,61	2.622.422,58	91,95
03	Belediyelerden Aktarılan Paylar	10.512.938,87	8.990.196,18	85,52
04	Sanayi ve Ticaret Odalarından Aktarılan Paylar	167.361,01	143.323,45	85,64
06	Faaliyet Gelirleri	10.000,00	0,00	0
07	Bağış ve Yardımlar	158.095.049,58	184.676.852,15	116,81
08	Alacaklardan Tahsilatlar	8.727.803,30	4.846.417,84	55,53
10	Diğer Gelirler	890.000,00	806.178,01	90,58
90	Ret ve İadeler (-)	0,00	0,00	0
Toplam		229.255.279,37	238.933.334,65	104,22

2022 yılında **229.255.279,37** TL bütçe geliri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibariyle bütçe geliri **238.933.334,65** TL olarak gerçekleşmiştir

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 202'inci maddesine göre ajans giderleri şunlardır:

- a) Plân, program ve proje giderleri.
- b) Proje ve faaliyet destekleme giderleri.
- c) Araştırma ve geliştirme giderleri.
- ç) Tanıtım ve eğitim giderleri.
- d) Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri.

e) Yönetim ve personel giderleri.

f) Görevlerle ilgili diğer giderler.

Ajansın yıllık personel giderleri toplamı, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onbeşini aşamaz. Sanayi ve Teknoloji Bakanı, gerektiğinde her bir Ajansın ihtiyacına göre bu oranı iki katına kadar çıkarmaya yetkilidir. Ajansın 2022 yılı gider gerçekleşmesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Mali Yılı Bütçe Giderleri Tahmin ve Gerçekleşmeleri

Eko. Kod	Bütçe Tertip Adı	Ödenek Tutarı (TL / Başlangıç)	Ödenek Tutarı (TL / Revize)	Kullanılan Ödenek Tutarı (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01	Personel Giderleri	19.735.000,00	22.030.000,00	21.714.334,16	98,57
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Prim Giderleri	4.400.000,00	4.610.000,00	4.398.864,98	95,42
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.070.000,00	5.750.000,00	4.088.059,47	71,10
07	Sermaye Transferleri	133.359.415,05	314.241.145,05	139.202.915,29	44,30
09	Yedek Ödenekler	7.928.070,40	6.196.886,40	1.731.184,00	27,94
Toplam		171.492.485,45	352.828.031,45	171.135.357,90	48,50

2022 yılında **352.828.031,45** TL bütçe gideri tahmin edilmiş olup, dönem sonu itibarıyla bütçe gideri **171.135.357,90** TL olarak gerçekleşmiştir.

DAKA 2022 yılında faaliyet geliri olarak 235.236.837.59 TL elde etmiş, faaliyet giderleri ise 186.931.842,59 TL olarak gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kalkınma ajanslarının mali sistemi temel olarak “5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun” ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenlenmiştir.

5449 sayılı Kanununun 27'nci maddesi ile ajanslar, 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine tâbi değildir. Mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu hükümleri uygulanmamaktadır.

Ajans, muhasebe işlemlerini 28.09.2006 tarihli ve 26303 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kalkınma Ajansları Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne bu yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre hazırlamaktadır.

Ajans gelirlerinde tahakkuk esaslı, giderlerinde ise nakit esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır.

Bu kapsamda, "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmış olup, denetimler bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici mizan ve Kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile

bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kalkınma Ajansları 5018 sayılı Kamu Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olmamakla birlikte, Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı bu Kanun ve ilgili ikincil düzenlemelerle öngörölmüş olan iç kontrole ilişkin sistem ve süreçleri hayata geçirmek için çaba göstermektedir. Bu kapsamda Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Kalkınma Ajansları Personel Yönetmeliği ile 2019 yılında hazırlanan İnsan Kaynakları Prosedürü çerçevesinde belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürlere, İnsan Kaynakları Prosedürü içerisinde yer verilmiştir.

Ajans, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenen formata uygun olarak 2018-2022 dönemine ilişkin Stratejik Plan hazırlanmış, ancak yayımlamamıştır. İdare Performans Programını ise hazırlamamıştır. Ajans iç kontrol risklerini personelin katılımını sağlayarak belirlemiş olup, bu çerçevede Risk Eylem Planı hazırlayarak yürürlüğe koymuştur. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar da gerçekleştirilmiştir.

Ajans tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur. Yetki devirleri mevzuata uygun olarak yapılmış ve görevlendirmelerde “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece tespit edilen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmiş ancak risk sorumluları saptanmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol birimi mevcut olmayıp, ön mali kontrol iş ve işlemleri birim amirleri ve uzmanlarca yerine getirilmektedir.

Ajans tarafından İdare Faaliyet Raporu hazırlanmış ve yayımlanmıştır. 5018 sayılı Kanuna tabi olmamakla birlikte Ajans tarafından hazırlanan idare faaliyet raporu bu Kanun ve ilgili ikincil mevzuatta belirlenen sunum kriterlerini ve süreç gerekliliklerini genel olarak karşılamaktadır. Ajans Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlamamaktadır.

Yasal bir yükümlölük olmaması nedeniyle Ajansta İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu kurulmamıştır. İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi; birimlerin kendi alanlarındaki faaliyetleri izlemeleri ve gerekli hallerde üst yöneticiye bildirimde bulunmaları şeklinde

yürütülmektedir. Ajansta iç denetim birimi ve iç denetçi bulunmamaktadır. 80 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 11 ve 15'inci maddeleri ile yapılan düzenlemede iç denetçi istihdamı zorunluluğu kaldırılmış ve iç denetim işlevinin yürütülmesi yetkisi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı İç Denetim Birimine verilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansı 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınır Yönetimine İlişkin İç Düzenleme Bulunmaması

Ajansa ait taşınırların, kaydı, muhafazası, kullanımı, kayıt ve kontrol yetkilisinin belirlenmesi gibi işlemlere ilişkin esas ve usullerin belirlenmemesi nedeniyle taşınır yönetiminde sağlıklı bir sistemin oluşturulamadığı görülmüştür.

Kalkınma Ajansları, 5018 sayılı Kanuna tabi olmadıklarından, bu Kanuna göre hazırlanan Taşınır Mal Yönetmeliği ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri ajanslar için bağlayıcılık taşımamaktadır. Ajansların taşınır mallarının yönetimine dair kapsayıcı ortak bir düzenleme de bulunmadığından, idarelerin bir kısmı Taşınır Mal Yönetmeliğine kıyasen uygulama yapmakta, bir kısmı ise taşınır yönetimine ait iç mevzuat düzenlemesi çıkarılması yoluyla işlemlerini gerçekleştirmektedir.

Doğu Anadolu Kalkınma Ajansında taşınır yönetimine ilişkin bir iç düzenleme

bulunmamaktadır. Yapılan incelemede daha önce kullanılan taşınır kayıt programının 2020 yılında çökmesi sonucu geçmiş kayıtların kaybedildiği, barkodlanarak sisteme kaydedilen demirbaş verilerine ulaşamadığı görülmüştür. Ajans yeni bir sisteme, sayım sonuçlarını aktarma ve barkodlama işlemlerini sürdürmektedir.

Satın alınan taşınırlara ilişkin taşınır işlem fişi düzenlenmediği, tutulması gereken defter ve cetvellerin bulunmadığı tespit edilmiştir.

Kurum cevabında Taşınır Yönergesinin hazırlandığı ve onaylandığı, taşınır kayıt yetkilisi ve taşınır kontrol yetkilisinin belirlendiği, yapılan sayım neticesinde taşınır işlem fişlerinin düzenlendiği ancak kayıtları gösteren defter ve cetvellerin düzenlenme sürecinin devam ettiğini belirtmektedir.

Denetimler sırasında çalışmalarının devam ettiği görülen taşınır otomasyon sistemi ile kayıtlara ilişkin defter ve cetvellerin en kısa sürede hazırlanması gerektiği düşünülmektedir

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>